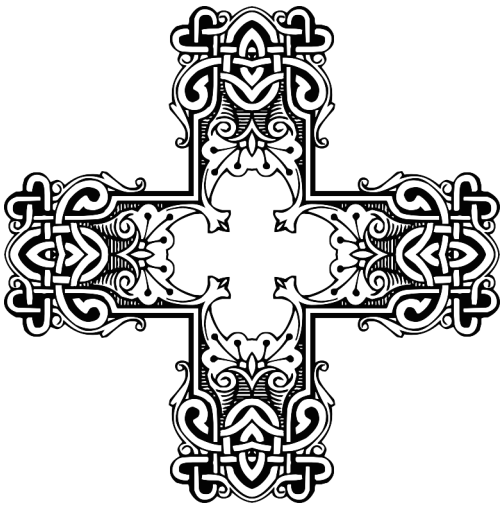
Послание към Римляните

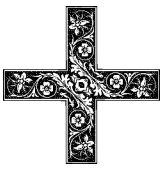
Обновяване в Христос

от Джак Кухачек

Български християнски студентски съюз, 2023

Джак Кухачек - бивш работник на InterVarsity Christian Fellowship, е редактор на библейски изучавания за InterVarsity Press. Той е автор на "Как да изучаваме Библията" и библейското изучаване "Галатяни", както и съавтор (с Джеймс Никуист) на "Водене на библейски дискусии - ревизирано издание".

Съдържание

Извличане на максинална полза от библейските изучавания……5
Въведение към Посланието към римляните……..7

1. Благата вест от Бога - Римляни 1…..……..9

2. Божият съд - Римляни 2…….……..11

3. Присъдата и Божията правда - Римляни 3……12

4. Примерът на Авраам - Римляни 4…….……14

5. Поводи за радост - Римляни 5……...……..15

6. Нов живот - Римляни 6:1-7:6…….....……16

7. Нашата борба срещу греха - Римляни 7:7-25…….....17

8. Животворящият Дух - Римляни 8:1-17…….....18

9. Славни победители - Римляни 8:18-39……..19

10. Обобщение - Римляни 1-8……20

11. Грънчарят и глината - Римляни 9:1-29……21

12. Заблудена ревност - Римляни 9:30-10:21…….....22

13. Бъдещето на Израил - Римляни 11……24

14. Жива жертва - Римляни 12……25

15. Подчиняване на властите - Римляни 13……26

16. Единство, надежда и хваление - Римляни 14:1-15-13…….....27

17. Братя и сестри в Христос - Римляни 15:14-16:27……29

18. Обобщение - Римляни 9-16……30

Бележки за водещия……31

Извличане на максимална полза от библейските изучавания

Много от нас жадуват да изпълнят разума и живота си с Писанията. Ние желаем да бъдем променяни от тяхното послание. Тези библейски изучавания са замислени като един вълнуващ, провокиращ мисълта и предизвикателен начин за постигане на това. Тяхната крайна цел е да ни помогнат да изграждаме живота си върху Божието Слово.

Принцип на действие

Библейските изучавания имат няколко отличителни особености. Вероятно най-важната от тях е тази, че те са повече *индуктивни,* отколкото *дедуктивни.* С други думи, те по-скоро ни водят към откриване на онова, което Библията казва, отколкото просто да ни *съобщават* това, което тя твърди.

Освен това, тези уроци провокират и мисълта. Те ни помагат да мислим за значението на пасажа по такъв начин, че действително да разберем какво казва авторът. Въпросите изискват отговори с повече от една дума.

Изучаванията са лични. Въпросите ни помагат да приемем обещанията, увереността, увещанията и предизвикателствата на Божиите думи. Те са предназначени да позволят на Словото да обнови умовете ни, така че да бъдем променени чрез Духа на Бога. Това е крайната цел на всички библейски изучавания.

Изучаванията са многоцелеви. Предназначени са за студентски, църковни групи, както и за изучаване в семейни групи. Също така те са много полезни и за индивидуално изучаване.

Как са организирани

Библейските изучавания, имат определена структура. Всяко изучаване трябва да продължава не повече от 45 минути при групова работа или 30 минути при лично изучаване, освен ако не решите да му посветите повече време. Изучаванията могат да бъдат включени в системата на неделните уроци в църквата. Подходящи за семестриална система на обучение в колеж.

Изучаванията съдържат също и бележки за водещия. Те показват как да се води дискусия в група, осигуряват допълнителна информация за конкретни въпроси, дават полезни съвети за динамична групова работа и предлагат начини за справяне с проблемите, които могат да възникнат по време на дискусията. С такава помощ, хора с малък или без всякакъв опит са в състояние да водят ефективно изучаване.

Предложение за индивидуално изучаване

1. При започването на всяко изучаване се помолете Бог да ви помогне да разберете и приложите пасажа в живота си.

2. Четете и препрочитайте отбелязания библейски пасаж, за да се запознаете с това, което авторът казва. В случай, че изучавате цяла книга, можете да я прочетете преди първото изучаване. Това ще ви даде полезен поглед върху съдържанието ѝ.

3. Ще бъде добре да имате под ръка Библейски речник. Използвайте го за непознатите думи, имена и географски местности.

Предложения за изучаване в група

1. Идвайте на изучаванията подготвени. Следвайте предложенията за индивидуална работа, посочени по-горе. Ще откриете, че старателната подготовка ще обогати много времето, прекарано в групова дискусия.

2. Участвайте в дискусията. Водещият не трябва да чете лекции. Напротив, той ще насърчава членовете на групата да обсъждат това, което са научили от пасажа. Водещият задава въпросите, намиращи се в това ръководство. Планирайте да споделяте това, което Бог ви е казал във вашето индивидуално изучаване.

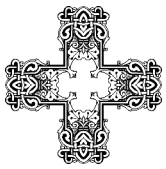
3. Придържайте се към изучавания пасаж. Вашите отговори трябва да бъдат основани на стиховете, които са център на дискусията, а не на външни авторитети, като коментари или проповедници. Това ръководство умишлено избягва скачането от книга на книга или от пасаж на пасаж. Всяко изучаване се съсредоточава само върху един пасаж. Обикновено изучаванията на книги се замислени така, че да ви водят през текста на книгата по начина, по който тя е написана. Това ще ви помогне да следвате мисълта на автора.

4. Бъдете чувствителни към останалите членове на групата. Слушайте внимателно, когато те споделят това, което са научили. Може би ще се изненадате от тяхната проницателност. Свързвайте това, което казвате, с коментарите на другите, така че групата да не излиза извън темата. Също не забравяйте да се съгласявате с мненията на другите, когато е възможно. Това ще насърчи някои от по-колебливите членове да участват.

5. Внимавайте да не ставате център на дискусията. Понякога сме толкова нетърпеливи да споделим това, което сме научили, че почти не оставяме възможност на останалите да говорят. Участието е важно за всички. Най-полезно ще бъде, ако бъдат включени максимален брой мнения в дискусията.

6. Очаквайте Бог да ви учи чрез пасажа, който се дискутира, както и чрез другите членове на групата. Молете се да прекарате едно полезно и приятно време заедно.

7. Ако вие водите дискусията, ще намерите допълнителни предложения и полезни идеи за всяко изучаване в бележките за водещия, които ще намерите в края на ръководството.

Въведение към Посланието към римляните

От всички послания в Новия завет Посланието към римляните е може би най-важното. Това е шедьовърът на Павел - най-ясното и изчерпателно обяснение на Евангелието в Библията. Джон Калвин казва, че *„ако човек го разбере, пред него се отваря път за разбиране на цялото Писание.“* Уилям Тиндейл - бащата на английските библейски преводачи, е смятал че всеки християнин трябва да го научи наизуст. *„Колкото повече го изучаваме“*, пише той, *„толкова по-лесно за изучаване става то. Колкото повече размишляваме върху него, толкова по-приятно е то“* („Въведение към Римляни“ в издадения от него през 1534 г. English New Testament).

Но внимавайте! Хората, които изучават „Римляни“, рядко остават непроменени. Например, през лятото на 386 г. сл. Хр. Августин е седял в градината на приятеля си Алипий, ридаейки неутешимо. Той искал да започне нов живот, но нямал сили да скъса със стария. Вземайки в ръце свитък с Посланието към римляните, той прочел думите: *„Облечете Господ Исус Христос и не промишлявайте за страстите на плътта“*. *„Не исках да чета повече“*, казва той, *„а и нямаше нужда. Точно когато стигнах до края на това изречение ярка светлина освети сърцето ми и целият мрак на съмнението в миг се разпръсна.“*

През 1515 г. Мартин Лутер започва да преподава книгата „Римляни“ на своите студенти. Той пише: *„Ден и нощ размишлявах, докато... проумях истината, че Божията праведност е тази праведност, при която благодарение на Неговата благодат и висша милост ние сме оправдани чрез вяра. Тогава почувствах, че се раждам повторно и че преминавам през отворените врати на Рая. Цялото Писание придоби нов смисъл и докато преди идеята за Божията праведност ме изпълваше с омраза, сега стана за мен неизразимо скъпа, и почувствах голяма любов. Тези думи на Павел станаха за мен път към небето.“* Две години по-късно той заковава своите деветдесет и пет тезиса на портите на Витенбергската дворцова църква и поставя началото на протестантската реформация!

Вечерта на 24 май 1738 г., Джон Уесли пише в своя дневник: *„Отидох с голямо нежелание на служба на Алдърегейт стрийт, където някой четеше Посланието към римляните. Около девет без петнайсет, докато той описваше промяната, която Бог изработва в сърцето чрез вяра в Христос, внезапно почувствах странна топлина да облива сърцето ми. Почувствах, че наистина вярвам в Христос, единствено в Него, за своето спасение. Получих потвърждение, че Той е взел всички грехове, дори моите, и ме е спасил от закона на греха и смъртта.“* Това събитие в живота на Уесли спомага за началото на голямото евангелско съживление през XVIII век.

И днес, в 21 век, ние се нуждаем от по-задълбочено изучаване на Посланието към римляните. Мнозина проповядват Евангелие, лишено от яснота и смисъл. Казва се на хората *„да поканят Исус в сърцето си“* или просто *„да следват Христос“*, без да разбират значението на Неговата смърт и възкресение.

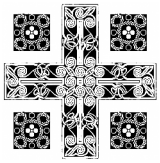
Ние не можем да поправим това като запаметяваме кратки обобщения на Евангелието или като слушаме сухи изложения. Трябва да се потопим в Писанието чрез усърдно изучаване и дълбоко Размишление: Едва когато Евангелието ни разтърси така, както е разтърсило Августин, Лутер и Уесли, ние ще разберем защо то е *„Божия сила за спасение на всеки, който вярва“* (Рим. 1:16).

Посланието до римляните се различава от повечето Павлови послания. Павел не е основал църквата в Рим, всъщност дори никога не е бил там. Предполага се, че църквата в Рим е основана от някои от хората, които са присъствали на изливането на Духа на Петдесятница (Деяния 2:10). Въпреки това, Павел се е срещал с някои от християните в Рим, като Прискила и Акила (Рим. 16 гл.) по време на мисионерските си пътувания.

Другите новозаветни послания са писани по повод на конкретни проблеми в църквите. Посланието към римляните като че ли не засяга никакъв проблем. Главният „проблем“ на римляните е, че те никога не се били срещали с апостола. Затова Павел смята, че трябва им прати едно писмо, за да им обясни всичко, което би искал да им каже, ако ги бе посетил лично.

Вероятно Павел е написал това послание около 57-58 г. сл. Хр., докато е бил в Коринт, у дома на своя приятел и обръщенец Гай. Той е възнамерявал да отиде първо в Йерусалим, за да предаде паричното дарение от македонските църкви за бедните в града. След това той е планирал да посети Рим на път за Испания. Надеждите му се реализират по-късно, но не така както той е очаквал. Когато накрая пристига в Рим в началото на 60 г. сл. Хр., той е поставен под домашен арест (Деяния 28:11-31).

Дано бъдете насърчени и предизвикани да откликнете на новия живот, които имаме в Христос!

1. Благата вест от Бога

Римляни 1

Каква е първата ни реакция, когато получаваме добри новини? Споделяме ги с другите! Струва ни се, че ще се пръснем, ако не споделим радостта си с другите.

Павел се чувства по същия начин; когато говори за Евангелието - Благата вест за Исус Христос: Докато четем уводните стихове в посланието му до римляните; неговото вълнение се прехвърля и върху нас.

Човешкото състояние, обаче е много тежко. Във втората част на 1 глава Павел ни казва, че ние не сме добре - нито ние, нито нашите приятели, нито обществото. Нещо не е така, както трябва да бъде.

1. Как реагирате, когато научите някоя добра новина? Защо?

2. Обикновено за да може да ни се окаже помощ, преди всичко трябва да признаем, че се нуждаем от нея. Защо е толкова трудно човек да признае, че има нужда от нещо?

3. Прочетете Римляни 1:1-17. Представете си, че стихове 1 и 5 са единствената информация, която имате за Павел: В каква светлина се представя той?

4. В стихове 1-5 Павел предава в обобщен вид Евангелието, за което той е „отделен“. Какво научаваме за Евангелието от тези стихове?

5. Какво е отношението на Павел към римляните (вж. ст. 8-13)? На какво се дължи то?

6. Тъй като е бил апостол („човек, който е изпратен“), Павел се е чувствал длъжен да проповядва Евангелието на всички (ст. 14). Кои са хората, при които Бог е изпратил вас? Какви възможности имате да споделите Благата вест с тях?

7. Павел казва, че можем да бъдем ревностни да проповядваме Благовестието или да се срамуваме от него (ст. 15-16). На какво се дължи едното и другото отношение?

8. В стих 16 Павел описва благовестието като *„Божия сила за спасение“*. Как сте виждали тази сила да се проявява в живота ви или в живота на другите?

9. Мартин Лутер пише, че стих 17 е станал за Него „Път към рая“. В какво се крие значимостта на идеите, съдържащи се в този стих?

10. Прочетете Римляни 1:18-32. Джон Стот определя Божия гняв (ст. 18) като *„Праведна реакция на Бога към злото, непреклонната Му неприязън към него, отказът Му да го прости и Божията присъда над него.“* Каква е разликата между Божия гняв и човешкия?

11. Кое е онова, което всеки човек знае за Бога, според стихове 19-20? От къде хората знаят тези неща?

Как реагират хората на знанието, което притежават за Бога (ст. 18, 21)? Как си обяснявате тяхната реакция?

12. Стихове 21-32 описват спиралата на грехопадението, по която се движат хората, които се бунтуват срещу Бога. Как бихте описали всяко ниво на тяхното падение? Каква е връзката между тях?

13. Според вас верен ли е анализът на ап. Павел? Как се проявяват в нашето общество принципите и нещата, за които той говори тук?

14. Какво научаваме за същността на човека от тези стихове? Не противоречат ли те на факта, че има много добри и морални хора, които не вярват в Бога?

15. Хората често повдигат въпроса как Бог може да осъжда тези, които никога не са чували за него. Какъв отговор дава горния пасаж на този въпрос?

16. Как може този пасаж да ви помогне да не се срамувате от Благовестието?

Молете се Бог да използва „Римляни“, за да ви даде отношението на Павел към Благовестието и към тези, които се нуждаят от неговото послание.

2. Божият съд

Римляни 2

Проститутки, наркомани, крадци - лесно е да се види защо тези хора се нуждаят от Евангелието. Но какво да кажем за „уважаваните“ хора – лекари, почтени бизнесмени, нашите съседи? Те изглеждат толкова задоволени, толкова удовлетворени, толкова ... симпатични!

В Римляни 1:18-32 Павел описва покварата на тези, които отхвърлят Бога. Сега той си представя някой да казва: „Ти си напълно прав, Павле. Тези хора са нечестиви и заслужават всичко, което идва върху тях! Но разбира се, ние никога не можем да вършим подобни неща и ще сме много критични към всички, които ги вършат.“ В този пасаж Павел ни показва защо дори „симпатичните“ хора се нуждаят от Благата вест.

1. Питали ли сте се някога дали някои нехристияни наистина се нуждаят от Евангелието? Обяснете.

2. Прочетете Римляни 2:1-29. Как хората показват едновременно своето разбиране и неразбиране за Божия съд, когато съдят другите (ст. 1-4)?

3. Обяснете защо Божията благост може да ги доведе или до покаяние, или до гордост (ст. 4).

4. Стихове 5-16 описват един бъдещ ден на наказание, известен като „денят на гнева“ (ст. 5). Кое Бог ще счете за важно и кое за маловажно в този ден?

5. Как Божиите стандарти на съдене са едновременно сходни и различни за двете групи хора, описани в стихове 12-16?

6. Мнозина нехристияни притежават висок морал. Как можем да използваме техния собствен морал, за да им помогнем да разберат необходимостта от Христос?

7. В стихове 17-29 Павел съсредоточава вниманието си върху лицемерния юдеин. Как подобни хора гледат на себе си и на другите (ст.17-20)?

8. Защо поради такива хора езичниците могат да похулят Божието име (ст. 21-24)?

9. Има ли религиозно лицемерие в Църквата днес? Как се проявява то и как се отразява на Благовестието?

10. Юдеите отдавали огромно значение на обрязването, защото то било видимия белег, че те са Божии люде. Някои от тях не правят разлика между външния белег и това, което той символизира (ст. 25-29)? До какво води подобно объркване?

11. Възможно ли е това да се случва и днес (с водното кръщение или някой друг ритуал)?

12. Как тази глава може да ни помогне да споделяме по-ефективно Евангелието с уважавани, религиозни или добродетелни нехристияни?

3. Присъдата и Божията правда

Римляни 3

Ако съдбата ти за вечността зависи от качеството на твоя живот или степента на подчинението ти на Бога, какъв щеше да бъде резултатът? Има един сигурен начин да откриеш това. Отнеси случая си до Божествения съд. Библията потвърждава, че един ден всички ние ще застанем пред съдилището (Рим. 2:5-6; 14:10-12). Но ние не трябва да чакаме дотогава, за да разберем каква ще е присъдата. В този пасаж Павел ни казва това предварително.

1. Как бихте се чувствали, ако срещу нас се разглежда дело за сериозно престъпление и знаете, че сте виновен?

2. Представете си, че вие сте съдия, а подсъдимият е някой, когото обичате. С кое сте по-склонен да направите компромис - със справедливостта или с любовта си? Защо?

3. Прочетете Римляни 3:1-20. Кои са някои от духовните предимства на юдеина? Защо някои юдеи обвиняваха Бога в невярност и несправедливост (ст. 3-8)? Как Павел отговаря на тези обвинения?

4. В ролята на обвинител Павел обвинява юдеите и езичниците, че всички са под греха (ст. 9). Как подкрепя той своето обвинение (вж. ст. 10-18)? Как бихте го подкрепили вие, ако говорите с някой нехристиянин, който не е убеден в това, че всички са грешни?

5. В стихове 13-18 Павел описва как различните части на човешките тела са въвлечени в грях. Защо той използва този начин на описание? Какво иска да каже с него?

6. Може ли да са верни твърденията в стихове 10-18, когато е факт, че някои нехристияни като че ли наистина се стремят към Бога и водят праведен живот?

7. Павел говори за Божията благост (3:21-5:21) едва след като е разгледал наказанието от Бога (1:18-3:20). Той не съобщава добрата новина преди да сме научили лошата. Защо той спазва този ред? Как подходът на Павел може да помогне на начина, по който ние представяме Благовестието? (Бъдете възможно най-конкретни).

8. Прочетете Римляни 3:21-31. С какво Божията правда (3:22-24) се различава от правдата според закона (2:5-13)?

9. Какво носи вярата в Исус Христос (ст. 22)?

10. В стихове 24-25 Павел използва три важни думи, за да опише онова, което Христос е направил за нас. Думата *„оправдават“* (ст. 24) идва от юридическата терминология. Съдията обявява, че обвинението срещу подсъдимия не е основателно. Как фактът, че Бог ни приема, трябва да промени начина, по който гледаме на себе си?

11. Думата *„изкупление“* (ст. 24) идва от пазара на роби. Тя означава купуване на свободата на някой роб. От какъв вид робство ни е освободил Христос? Как това робство се е проявявало във вашия живот?

12. Изразът „*умилостивение чрез кръвта*“ (ст. 25) идва от Стария завет. Жертвоприношенията на животни са отклонявали Божия гняв от грешника. Защо смъртта на Христос отвръща Божия гняв от нас?

Как трябва да реагираме емоционално и духовно на факта, че Исус понесе Божия гняв заради нас?

13. На някои хора им е трудно да разберат как Бог може да бъде едновременно съвършено справедлив и милостив. Как Божията справедливост и милост се срещат на кръста на Исус Христос (ст. 25-26)?

14. Защо според Павел човек, който разбира благовестието, не може да се хвали (ст. 27-31)?

15. Имате ли понякога чувството, че Бог не ви приема? На какво се дължи това?

16. Как това, което Исус е направил за вас, променя начина, по който гледате на себе си и на вашите отношения с Бога?

Посланието до Римляните би могло да завърши с 3:20. Бог би бил напълно справедлив, ако осъди всички нас и ни остави в страх да очакваме Неговия гняв. Размислете върху този факт за момент и отделете време да благодарите на Бога за това, че Той е не само справедлив, но и добър, и милостив. Прославете Бога и Му благодарете за Исус Христос.

4. Примерът на Авраам

Римляни 4

„Безнадеждно е.“ Няма по-обезсърчаващи думи от тези. И все пак, понякога ни се струва, че положението наистина е безнадеждно и никой не може да ни помогне. В такива моменти е естествено да изпаднем в отчаяние и депресия.

Авраам е знаел какво значи да си изправен срещу непреодолими препятствия. Той се е намирал в безнадеждна ситуация, но въпреки това е имал причина за надежда. Затова той е пример и насърчение за нас.

1. Изпадали ли сте някога в безнадеждна ситуация? Каква е била тя?

2. Прочетете Римляни 4 глава. Как според Павел са били оправдани старозаветните светии като Авраам и Давид (ст. 1-8)? Как доказва той това свое твърдение?

3. Каква е разликата между оправдаване чрез вяра и оправдаване чрез дела (ст. 4-8)?

4. Това, че Бог ни приема, има ли някаква връзка с това, колко добри сме?

5. По времето на Павел някои хора са поучавали, че само обрязания човек има надежда да бъде спасен (вж. Деян. 15:1). Как Павел опровергава това твърдение в ст. 9-12?

6. Познавате ли хора, които твърдят, че трябва да вършат определени неща, за да се спасят? Какви са тези неща? Защо хората вярват, че Бог иска от тях дела, за да бъдат спасени?

7. Бог е обещал, че Авраам и неговото потомство ще наследят света (ст. 13). Кое е потомството на Авраам (ст. 13-17)? Кога и как се изпълнява това обещание? Каква е връзката между това обещание и оправданието чрез вяра, за което говори Павел?

8. Павел посочва, че Бог, в Когото Авраам е повярвал *„съживява мъртвите, и извиква в действително съществуване онова, което не съществува“* (ст. 17). Каква е връзката между това твърдение и затрудненото положение на Авраам, описано в стихове 18-22?

9. Каква е връзката между нещата, казани за Авраам в ст. 18-25 и нашия живот?

10. Попадали ли сте в ситуации, които напомнят положението на Авраам?

11. Как постъпихте?

5. Поводи за радост

Римляни 5

Всички ние копнеем да сме радостни, да изпитаме онази чиста радост, която животът понякога предлага. Но радостите на живота са неуловими и мимолетни, те си отиват тъй бързо, както са и дошли. Как можем да имаме трайна, постоянна радост - особено когато в живота ни се промъква страдание? В Римляни 5 глава Павел ни посочва няколко основания да бъдем радостни.

1. Кои неща ви доставят най-голяма наслада и радост?

2. Прочетете Римляни 5:1-11. Как вярата в Исус Христос променя взаимоотношенията ни с Бога (ст. 1-2)?

3. Какви причини за радост изтъква Павел в стихове 2-11?

4. Какво означава да *„се радваме поради надеждата за Божията слава“* (ст. 2)?

Как тази надежда е била и е източник на радост за вас?

5. Какъв е ефектът на страданието върху човека? Как според Павел страданието за Христос може да се отрази върху характера (ст. 3-4)? Има ли разлика между това и други видове страдания?

6. Възможно ли е човек да се радва в страданието си и как става това?

7. В какво се изразява Божията любов към нас според стихове 5-8?

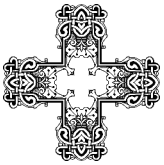
8. Как стихове 9-10 ни уверяват, че Бог ни приема напълно в Христос?

9. Защо изливането на Божията любов и пълното ни приемане от Него трябва да са причина за радост у нас (ст. 11)?

10. Прочетете стихове 12-21. По какво си приличат Адам и Христос (ст. 12, 18-19)?

11. С какво подаръкът на Христос се различава от прегрешението на Адам (ст. 15-21)?

Този пасаж ни дава много причини за радост. Отделете време за благодарност и хваление на Бога за всичко, което имаме в Исус Христос.

6. Нов живот

Римляни 6:1-7:6

Неустоимо привличане, властни инстинкти, страстни желания. Грехът ни съблазнява по най-различни начини. В ума ни влиза мисъл, която не смеем да признаем: „Дори и да се поддам на изкушението, винаги мога да бъда простен.“ Звучи познато, нали? Подобен начин на мислене може да стане извинение за неморално поведение, но говори за основно неразбиране на Божията благодат в нашия живот. В Римляни 6:1-7:6 Павел обяснява защо идеята „да вършим грях, за да се увеличава благодатта“ е немислима за християните.

1. Когато станахте християнин, драматична ли беше промяната, която настъпи в живота ви, или постепенна и по-трудно забележима?

2. Прочетете Римляни 6:1-14. В какъв смисъл нашето кръщение е едновременно смърт и възкресение (ст. 1-4)?

3. Нашето *„старо естество“* (ст. 6) се отнася до всичко, което ние сме били като нехристияни. В какъв смисъл грехът е обезоръжен, когато старото ни естество е разпнато с Христос (ст. 5-7)? Какво означава това на практика?

4. Ако грехът е обезоръжен и ние сме освободени от него, защо все още съгрешаваме?

5. Грехът владее над човека до неговата смърт. Как Христос ни освобождава от тази тирания (ст. 8-11)?

6. Какво означава да се считаме *„мъртви към греха, а живи към Бога“* (ст. 11)?

7. Как трябва да се промени животът ни, ако осъзнаем че грехът не е вече наш господар (ст. 12-14)?

8. Прочетете Римляни 6:15-23. Павел уподобява стария и новия ни живот на слугуване. Подходяща ли е тази аналогия? Защо?

9. По каква слугуването на Бога прилича и по какво се различава от слугуването на греха (ст. 19-23)?

10. Прочетете Римляни 7:1-6. Какво иска да покаже Павел с илюстрацията за брака (ст. 1-3)? Как се отразява това на нашите взаимоотношения с Христос (ст. 4-6)?

11. В 6:1-7:6 Павел използва сравнения с кръщението, слугуването и брака, за да покаже разликите между стария и новия ни живот. Какви идеи илюстрира Павел с тези сравнения?

12. Каква увереност и насърчение ни дава Павел в борбата ни срещу греха?

7. Нашата борба срещу греха

Римляни 7:7-25

Случвало ли ви се е да се изненадате от някоя своя постъпка? Знаете какво трябва да направите, но не можете да го сторите. Решавате да избягвате някои неща, а те стават още по-привлекателни и съблазнителни. Защо? Какво ни пречи да превърнем желанията си в действия?

В Римляни 7 глава Павел изследва собствените си вътрешни борби да върши добро и да избягва злото. Когато се вгледаме в неговия ум и сърце, виждаме отражение на себе си и силата, която ни противостои.

1. Да кажеш „не“ на парче сладкиш, от което не се нуждаеш *изглежда* толкова просто, но само на думи. Защо често изпитваме силна вътрешна борба, когато искаме да направим нещо, което не бива да правим?

2. Прочетете Римляни 7:7-12. Павел ни въвежда в тази тема с въпроса дали законът е грях (ст. 7). Защо задава той този въпрос?

3. Каква е връзката между закона и греха?

4. Виновен ли е законът за умножаването на греха? Не би ли било по-добре да няма закон?

5. Прочетете стихове 13-25. Защо ще е грешно да виним закона за духовната смърт на Павел (ст. 13-14)?

6. Защо Павел се чувства толкова нещастен, според стихове 14-20?

7. В глава 6 Павел заявява, че християните не са вече слуги на греха. Тук обаче той твърди, че „грехът живее в мен“. Как ще обясните това разминаване?

8. Сблъсквали ли сте се в своя живот с вътрешните борби и проблеми, за които Павел говори тук?

9. Павел сравнява своята борба с греха с война, в която грехът ни напада (ст. 23). Каква е природата на тази война и изходът от нея (ст. 21 -23)?

10. Може ли пораженията от тази битка и отчаянието, до което те водят, да имат някакъв положителен резултат (ст. 24-25)?

11. Какво е разрешението, което Павел посочва?

Когато Павел осъзнава, че Исус може да го освободи от нещастното му състояние, той извика: „Благодарение Богу!“ Ако и вие се чувствате като него, отделете известно време да благодарите на Бога.

8. Животворящият Дух

Римляни 8:1-17

Ако сме били неспособни да се подчиняваме на Бога като нехристияни, тогава как можем да Му се подчиняваме като християни? Какво се е случило, за да се превърне робството ни в свобода, греха ни в праведност и духовната ни смърт в живот?

Борбата, описана в Римляни 7 глава не се прекратява в мига, в който станем християни. Но тази борба има едно ново измерение, което напълно променя нейния изход. В глава 8 Павел описва живототворящия ефект на Духа.

1. Святият Дух оживотворява всеки християнин в мига на неговото обръщение. Кои са някои от първите неща, които се промениха във вашия живот, след като станахте християнин?

2. Прочетете Римляни 8:1-17. Римляни 7 глава описваше как законът на греха води до нашата духовна смърт. Как Бог ни освобождава от закона на греха и смъртта (ст. 1-4)?

3. Какво променя това в нашата борба с греха, описана в 7:13-25 и как се отразява на нейния изход?

4. В стихове 5-8 Павел разделя хората на две категории: такива, които живеят плътски и такива, които живеят според Духа. Какво означават тези думи (по какво се различават тези две категории хора)? Как човек може да разбере към коя категория принадлежи (вж. ст. 9)?

5. Има много хора, които изповядват Христос, но не живеят по Духа. Как си обяснявате този факт?

6. Какво доказателство виждате, че вашият живот е контролиран от Духа?

7. Какви са резултатите от това, че Духът живее в нас (ст. 10- 11)? Какво значи фразата „Духът е жив поради правдата“?

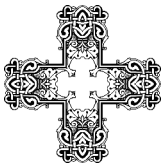
8. В стих 12 Павел заключава, че ние имаме определени задължения. Какви са тези задължения и в какво се състоят те (ст. 12-14)?

9. Павел заявява: *„ако живеете плътски, ще умрете“* (ст. 13). Не противоречи ли това на учението за оправдание чрез вяра?

10. Какво означава на практика да умъртвим телесните действия чрез Духа (ст. 13-14)?

11. Как осъзнаваме реалността и привилегиите на факта, че сме Божии деца (ст. 15-17)?

Отделете време да благодарите на Бога за дара на Духа и промяната, която Той внася в нашия живот.

9. Славни победители

Римляни 8:18-39

Римските пълководци-победители и техните войски били удостоявани с триумф - тържествено посрещане с шумна процесия в столицата на империята. На тази процесия преминавали военните тръбачи, музикантите и странните животни от завладените територии, заедно с каруци, натоварени със съкровища и заграбени украшения. Пълководецът-победител преминавал в триумфална каляска, а пред него залитали навързани в окови пленници. Понякога неговите деца, облечени в бяло, стоели с него в каляската или яздели оседлани коне. До победителя стоял роб, който държал златна корона и нашепвал в ухото му едно предупреждение: че всяка слава е преходна.

В Римляни 8 глава Павел описва християните като славни победители, които преодоляват чрез Божията благодат всички сили, изправени срещу тях. Славата, която ние получаваме, е вечна.

1. Случвало ли ви се е да ви е трудно да се чувствате като славни победители? Кога? Защо?

2. Прочетете Римляни 8:18-27. Как Павел описва трудностите на настоящето и на какво се дължат те?

3. Как реагират различните хора, когато се сблъскат с трудности? Какво е особеното и различното в начина, по който реагират християните (ср. ст. 18-27)?

4. Каква е ролята на надеждата в справянето с настоящето? Какви са уникалните елементи в християнската надежда?

5. Как ни помага Святият Дух в тези обстоятелства (ст. 26-27)?

6. Прочетете стихове 28-39. Какво е настроението в тях?

7. В стих 28 Павел говори за „доброто“ и „Неговото намерение“. Какво е Божието намерение за нас (ст. 29)?

8. По какъв начин думите *предузна, предопредели, призова, оправда* и *прослави* ни помагат да разберем как Бог постига Своето намерение за нас?

9. В заключение Павел пита: „И тъй, какво да кажем за това? (ст. 31). Как откровението за Божия план и намерение за нас ни помага да живеем днес?

10. В стихове 33-34 Павел си представя съдебна зала, в която Бог е съдията, а Исус е наш адвокат. Как и защо ще отговорят те на всяко обвинение, отправено срещу нас?

11. Как бедите, несгодите, преследването, глада, оскъдицата, опасностите или заплахата от смърт могат да ни накарат да се усъмним в Божията любов към нас (ст. 35-36)?

12. Защо въпреки тези неща Павел прогласява, че ние сме „повече от победители“ (ст. 37-39)?

13. В стих 17 Павел посочва, че ние трябва да споделяме страданията на Христос, за да споделим и Неговата слава. Как този пасаж обяснява този факт?

10. Обобщение

Римляни 1-8

Фактите са интересен феномен - колкото трудно се научават, толкова лесно се забравят. Ние имаме способността да забравяме по-бързо, отколкото да запомняме. Но едно обобщение може да помогне. То поставя нещата обратно в „активния файл“ на нашите мозъци. То ни позволява да подредим и организираме новата информация, правейки я по-достъпна и полезна. Доброто обобщение затвърждава наученото. Това изучаване ще ви помогне да обобщите първите осем глави на Римляни.

1. Защо понякога днес хората се срамуват да проповядват евангелието?

2. Коя от тези причини е най-актуална за вас?

3. Кои истини от Римляни 1-8 могат да ви помогнат да се освободите от срама в тази област и дори да ви направят ревностни да проповядвате Евангелието?

4. Ако трябва да представите Евангелието пред някого, като използвате глави 1-5 за основа на това представяне, кои теми ще заемат централно място във вашето изложение?

5. Представете си, че съветвате християнин, който се чувства поробен от греховен навик. Какво можете да му кажете от Римляни 6-8?

6. Защо трябва да очакваме страданията да бъдат естествена част от християнския ни живот?

7. Какви настоящи и бъдещи причини имаме за радост?

8. В 1:16 Павел описа Евангелието като „Божия сила“. След като изучихте Римляни 1-8, как тази сила стана по-очевидна?

9. Какво Ви хареса най-много до този момент от изучаването на Римляни?

11. Грънчарят и глината

Римляни 9:1-29

„Аз не вярвам в Бога.“ Тежко е, когато чуем тези думи. Но когато те са казани от близки приятели или членове на семейството ни, болката може да бъде непоносима. Защо Бог не отваря сърцата им за Евангелието? Защо Той спаси нас, а тях не?

Павел е чувствал огромна болка и мъка поради неверието на Израил. Техният Месия бе дошъл, а те Го бяха отхвърлили. Защо Бог е допуснал това да се случи? Отказал ли се бе от Своя народ? В глави 9-11 Павел се опитва да отговори на тези въпроси. В тази глава неговият отговор се занимава с трудната тема за Божия суверенитет.

1. Десет души са извършили едно и също престъпление. Съдията решава да помилва всички с изключение на един, който трябва да излежи цялата присъда. Как бихте оценили решението на съдията?

2. Прочетете Римляни 9:1 -29. Защо Павел изпитва силна скръб за народа на Израил (ст. 1-5)?

3. Как стихове 6-13 показват, че Бог не се е отказал от Своите обещания и намерение за Израил?

4. Какво мислите за идеята за предопределението (ст. 11) и за това, че Бог избира някои хора за обект на Своята милост?

5. Мнозина смятат, че не е справедливо Бог да избира някои, а други - не (ст. 14). Защо в отговор на това Павел говори по-скоро за Божията милост, отколкото за Неговата справедливост или несправедливост (ст. 15-18)?

6. До каква степен можете да се съгласите с възражението, повдигнато в стих 19?

7. Как илюстрацията за грънчаря и глината подкрепя тезата на Павел (ст. 20-23)? Какво иска да каже той с това сравнение?

8. Как Божията милост и справедливост се разкриват в отношението Му към езичници и юдеи (ст. 24-29)?

9. Има една история, която казва, че когато наближим райските врати, на тях ще пише: „Който желае, може да влезе.“ Но когато преминем през портите и погледнем назад, ще видим надпис: „Избрани преди сътворението на света.“ Какво мислите за тази история?

12. Заблудена ревност

Римляни 9:30-10:21

На света има много религиозни хора - юдеи, християни, мюсюлмани, хиндуисти, будисти и много други. Само ислямът има повече от 800 милиона привърженици. Много от тези хора са ревностни, посветени и искрени. Но достатъчни ли са ревността и искреността? Много пътища ли водят към Бога или само един?

В този пасаж Павел продължава да разглежда проблема за неверието на Израил. След като го е разгледал от гледна точка на Божественото предопределение, сега той съсредоточава вниманието си върху отговорността - нашата и на Израил, да повярваме в Евангелието.

1. Срещали ли сте някога човек, който е искрен и набожен, но не е християнин? Какво мислите за неговата искреност?

2. Прочетете Римляни 9:30-10:21. Защо Исус бе по-голям „препъни-камък“ за юдеите, отколкото за езичниците (9:30-33)?

3. В 10:2 Павел посочва, че израилтяните имат *„ревност за Бога“*. Не противоречи ли това на казаното от него за човешкото падение в 3:10-18?

4. Мнозина вярват, че религиозната ревност и искреност са всичко, от което човек се нуждае, за да се спаси. Как Павел отговаря на тази представа (10:1-4)?

5. В стихове 6-8 Павел цитира части от Второзаконие 30:11- 14, за да опише праведността чрез вяра. Какво иска да каже той в тези стихове за правдата чрез вяра? По какво се различава тя от праведността на закона (ст. 5)?

6. Когато са се кръщавали, християните от първия век сл. Хр. публично са изповядвали, че *„Исус е Господ“*. Защо според вас публичната изповед (ст. 9-13) е важна за вярата в сърцето на човек?

7. По какви начини сте изразявали публично вярата си в Христос? Какви са добрите и лошите последствия, които тази публична изповед може да има?

8. Ф. Брус пише: *„В началото на изложението [Рим. 3:22] думите* ***„няма разлика“*** *имат мрачно звучене, защото обвиняват юдеи и езичници, че са съгрешили против Бога.“* Как се променя звученето сега на същите тези думи (ст. 11-13)?

9. Веднъж Уилям Кери - бащата на съвременните мисии, предложил на група свещеници да обсъдят значението на Великото поръчение. Доктор Джон Райланд отвърнал: *„Седни си, млади момко. Когато Бог реши да обърне един езичник, Той ще стори това без твоята или моята помощ!“* Има ли някакво противоречие между виждането на д-р Райланд за Божия суверенитет и това на Павел, изразено в тези глави от Римляни?

10. Осъзнавайки значението на стихове като Римляни 10:14-15, Уилям Кери откликва на Божия призив и заминава за Индия. Къде се чувствате Вие призовани да отидете с Евангелието?

Какви стъпки можете да предприемете (или сте предприели), за да се подчините на този призив?

11. Какво разкриват стихове 16-21 относно причините за неверието на Израил?

Неверието на Израил не накара Павел да спре да се моли за тях (10:1). Отделете време за молитва за тези, с които имате възможност да споделите Евангелието.

13. Бъдещето на Израил

Римляни 11

Векове наред Израил очаква своя Месия. Но когато Той дойде, малцина повярваха в Него. Тази ситуация продължава до днес, когато християнството се счита за религия на езичниците. Какво стана с Божиите обещания и планове за Израил? Отхвърлил ли е Бог Своите люде? В тази глава Павел отговаря на тези въпроси.

1. Важен ли е въпросът дали Бог е отхвърлил Израил? Защо?

2. Прочетете Римляни 11 глава. Защо Павел е сигурен, че Бог не е отхвърлил Своите люде (ст. 1-6)?

3. Какво се случва в духовно отношение на онези израилтяни, които отхвърлят Исус Христос (ст. 7-10)?

Валидно ли е това за всеки, който упорито отхвърля Благовестието?

4. Как отхвърлянето на Христос от Израил доведе до обогатяване на другите (ст. 11-16)?

5. Защо Павел е убеден, че ще последват още по-големи благословения, ако Израил приеме Христос (ст. 11-16)?

6. Защо илюстрацията на Павел с маслината трябва да попречи на езичниците да се чувстват по-високопоставени от невярващите израилтяни (ст. 17-24)?

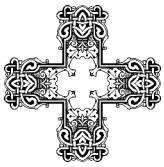
Вярно ли е, че християните превъзхождат невярващите?

7. Какво ни казва илюстрацията с маслината за взаимоотношенията между Израил и Църквата?

8. Някои твърдят, че Бог вече няма специални взаимоотношения с израилтяните. Какво мислите за това твърдение в светлината на стихове 25-32?

9. В тази глава Павел посочва, че неверието на Израил не се отнася до всички израилтяни (ст. 1-10), то е с определена цел (ст. 11-16) и е временно (ст. 25-32). Каква реакция предизвикват у него тези размишления (ст. 33-36)? Защо?

10. Как описанието, което Павел дава на Бога в стихове 33-36 също може да ни насърчи да вярваме в Него и да Го хвалим?

14. Жива жертва

Римляни 12

В първите единадесет глави Павел описва Божият дар - правдата. В Христос ние осъдените, имаме оправдание. Ние, които бяхме грешници, сме осветени. Ние, които бяхме изгубили всякаква надежда, ще бъдем прославени. Но как трябва да реагираме на Божията милост, любов и благодат? Павел ни казва това в следващите глави.

1. Исус казва на един фарисей, че човек, на когото малко се прощава, малко обича. Но човек, комуто се прощава много, обича много (Лука 7:47). Защо според Вас това е така?

2. Прочетете Римляни 12 глава. Как Божията милост (ст. 1) е показана в Римляни 1-11 ?

3. Защо според вас Павел използва метафората „*жива жертва*“, за да опише правилния ни отговор на Божията милост? Какво означава тази фраза?

Защо според вас този вид поклонение е угоден на Бога?

4. Дж. Б. Филипс превежда стих 2 така: *„Не позволявайте на света около вас да ви моделира по свой образец.“* В какво се изразяват влиянието и натискът да се съобразяваме със света?

5. Какво значи да обновяваме ума си (ст. 2) и да се преобразяваме? Как става това?

6. Понякога гледаме на Божията воля като на нещо, което трябва да се заобикаля, вместо да се желае. Как последната част на стих 2 коригира тази изкривена представа?

7. Как разбирането, че сме части на едно тяло (ст. 3-8) може да ни предпази от възгордяване (ст. 3)?

8. Каква дарба (или дарби) смятате, че притежавате от Бога (ст. 3-8)? Как разбираме, че Бог ни е дал определена дарба?

Как можем да я[ги] използваме за благото на тялото Христово?

9. Как любовта, описана от Павел в стихове 9-16 преобразява нашите взаимоотношения с другите християни?

10. Как съветът на Павел в стихове 17-21 би ни помогнал да побеждаваме враговете си? Смятате ли, че този съвет действа на практика?

15. Подчиняване на властите

Римляни 13

Сержантът се вглежда втренчено в провинилия се новобранец, чието лице е само на сантиметри от неговото.

- Това е заповед! - излайва насреща му той - ясно ли е?
- Тъй вярно! - отговаря новобранецът.
- Нищо не чувам! - крещи отново сержантът.
- ТЪЙ ВЯРНО! - надава вик новобранецът, който току-що е получил своя първи урок по старшинство в армията.

За мнозина думата власт извиква в съзнанието образи като току-що описания. Хората, които имат власт са считани за потисници и твърде често това впечатление е правилно. Павел е познавал злоупотребите с властта. Той е бил преследван много пъти от гражданските и религиозните власти из цялото Средиземноморие. В тази светлина, възгледът на Павел за властта може да се стори изненадващ за мнозина.

1. С какво свързвате думата *власт*?

2. Прочетете Римляни 13 глава. Какъв е възгледът на Павел за властта и за тези, които я упражняват (ст. 1 -5)?

3. Важат ли тези думи за такива нечестиви и извратени управници като Нерон и Хитлер?

4. Какви причини изтъква Павел за покоряване на властите (ст.1-5).

5. Смятате ли, че понякога е по-добре да се съпротивляваме, отколкото да се покоряваме на властите? Защо?

6. В стихове 6-7 Павел предлага няколко практични начина за покоряване на властите. Какви други примери можете да дадете?

7. В стих 8 Павел казва: „Не оставяйте никому длъжни за нищо.“ Означава ли това, че християните никога не трябва да влизат в каквито и да е дългове (ипотека, кола и т.н.)? Защо мислите така?

8. Защо любовта е дълг, който никога не може да се изплати напълно (ст. 8-10)?

9. В стихове 11-14 Павел използва няколко ярки метафори, за да опише „времето“ в което живеем. Как всяка от тях ни дава пример за това как трябва (или не трябва) да живеем?

10. Помислете отново върху тази глава. Какво значи да „се облечете с Господ Исус Христос“?

16. Единство, надежда и хваление

Римляни 14:1-15:13

В края на XIX век хоровете със специални одежди се смятали за светски от някои християни. В по-ново време боулингът, четенето на романи и пиенето на кафе били сурово заклеймени. А какво да кажем за телевизията и интернет?

Библията съдържа много ясни заповеди. Но има и въпроси, по които тя не се произнася. Тези „сиви“ области са били винаги източник на спорове и конфликти сред християните.

Вие заслужавате най-доброто. Угаждайте си. Това е лозунгът на нашия век. В началото на 15 глава Павел ни кара да спрем да се взираме в собственото си отражение. За първи път в Римляни той изтъква примера на Христос - Този, Който въплъщава всички качества, които Бог желае да види в нас.

1. От какви принципи трябва да се ръководим, когато нашите постъпки са критикувани от другите или когато чувстваме, че сме критично настроени към тях?

2. Кога грижата за самите нас е подходяща и кога преминава в егоизъм?

3. Прочетете Римляни 14 глава. Кои са проблемите между „слабите“ и „силните“ в стихове 1-6? Има ли християни, с чието поведение не сте съгласни и защо?

4. Как се отнасят слабите и силните християни едни към други (ст. 1-4)? Защо те се чувстват по този начин?

5. Кои християни сте най-склонни да осъждате или да презирате? Защо?

6. Защо е грешно да съдим други християни (ст. 1-13)? Каква е разликата между това да съдиш някого и да преценяваш доколко поведението му е правилно?

7. Какви принципи трябва да ръководят свободата ни в Христос, когато около нас няма такива, чиято вяра е слаба (ст. 5-23)? А когато има?

8. Има хора, които се обиждат от почти всичко, което правим! Какво трябва да правим в такива случаи?

9. В трактата си „*Върху свободата на християнина*“, Мартин Лутер пише: *„Християнинът е най-свободният господар от всички, той не е подчинен никому. Християнинът е най-предан слуга от всички, той е подчинен на всички.“* Смятате ли, че тези думи предават в синтезиран вид същността на тази глава?

10. Прочетете Римляни 15:1-13. В светлината на Римляни 14 глава, кои са силните и слабите, споменати от Павел в 15:1?

11. Как нашето отношение може да ни попречи или да ни помогне да носим немощите на слабите (ст. 1-2)? Обяснете защо.

12. С какво Христос (ст. 3) е върховен пример за онова, към което призовава Павел в стихове 1-2?

13. Ако следваме примера на Христос в тази и други области на нашия живот, защо се нуждаем от твърдост, утеха и надежда (ст. 4-5)?

Защо изучаването на Библията и молитвата (ст. 4-5) са необходими за поддържане на това отношение?

14. В стихове 5-6 се казва, че Бог иска от нас единодушие. На практика обаче ние често се озоваваме с различни мнения. Грях ли е това? Можем ли да бъдем единни, без да сме еднакви? Как?

15. Как фактът, че Христос ни прие, може да насърчи единството и хвалението (ст. 7)?

16. В стихове 9-12 Павел цитира части от четири различни старозаветни пасажа. Какво иска да ни каже с тях?

17. Като не забравяте контекста на стихове 1-12, как можем да станем хора, чийто живот е изпълнен с радост, мир и надежда (ст. 13)?

Отделете време за хваление на Бога за радостта, мира и надеждата, които имаме в Христос.

Кои от вашите навици могат да спънат или унищожат друг брат или сестра в Христос? Кои чужди навици ви обиждат? Помолете Бога за мъдрост, за да знаете как да постъпвате в такива случаи.

17. Братя и сестри в Христос

Римляни 15:14-16:27

В Христос сме съединени чрез връзка, която е по-здрава от кръвната. Сега сме и винаги ще бъдем братя и сестри в Христос, членове на Божието семейство. Този пасаж ни запознава с някои от нашите роднини от първи век. Докато четете за тях, обърнете внимание на начина, по който се грижеха един за друг.

1. Какви картини оживяват в съзнанието ви, когато мислите за църквата от първи век?

2. Прочетете Римляни 15:14-33. Какво научаваме за апостолското служение на Павел от стихове 14-22?

3. Кои са близките и по-далечните планове на Павел (ст. 23-33)?

4. Какво научаваме от стихове 23-33 относно взаимоотношенията между християните от първия век сл. Хр.?

5. Какво ви прави най-силно впечатление от техните взаимоотношения и защо?

6. По какви начини можем да споделяме материални благословения с други християни?

7. Прочетете Римляни 16 глава. Въпреки факта, че Павел не беше ходил в Рим, той изпраща поименни поздрави до повече от двадесет и пет души. Какви контакти с тези хора бе имал по-рано Павел (ст. 1-16)?

Защо ги цени толкова?

8. Използвайте въображението си. От това, което знаем за Павел и римляните, как хората в стихове 1-16 биха могли да „*положат вратовете под нож*“, да се „*трудят много*“ и „*работят много*“ за Павел и другите?

По какви начини можем да подражаваме на техния пример?

9. Какви хора причиняват разделения и създават проблеми в Божието семейство (ст. 17-20)?

Как можем да преодолеем разрушителното влияние на подобни хора, които *„с ласкави думи прилъгват сърцата на простодушните“*?

10. Как заключителните думи на тази глава проследяват нашето спасение от самото начало до края (ст. 25-27)?

18. Обобщение

Римляни 9-16

През 1534 г. Уилям Тиндейл съветва читателите на Римляни: „А сега, читателю, залови се последователно с посланията на Павел. Първо, старателно се огледай в Божия закон и виж в него своето справедливо проклятие. Второ, обърни очи към Христос и виж в Него голямата милост на твоя многомилостив и любящ Отец. Трето, помни, че Христос не те изкупи, за да се гневиш на Бога отново, нито те освети, за да се върнеш (като свиня) в старата си локва. Той иска ти да бъдеш ново създание и да водиш нов живот, следвайки Божията воля, а не грешната природа.“ Думите на Тиндейл са подходящ увод към това последно изучаване на Римляни.

1. Много християни вярват, че всяко неизпълнено обещание, направено от Бога към Израил, ще се изпълни за самия Израил. Други твърдят, че всички обещания към Израил се изпълняват в Църквата. Каква светлина хвърля Римляни 9-11 върху този въпрос?

2. В Римляни 12-16 Павел разглежда няколко главни области, в които нашия живот трябва да бъде жива жертва на Бога. Кои са тези области?

3. Защо е необходимо да не мислим нито твърде много, нито твърде малко за дарбите, които Бог ни е дал, ако искаме да сме ефективни Божии служители?

4. Кои са някои от хората или институциите, които имат власт над вас?

Какво трябва да е нашето отношение към тях и защо?

5. Представете си, че сте в една група с християни, които вярват, че дадена ненатоварена с морално съдържание практика (като например пиенето на мляко) е белег за истинска духовност. Ако пиете мляко, ще бъдете приети. Ако не пиете, рискувате да ви отлъчат. Какъв трябва да е вашият отговор и защо?

6. Кои хора от вашата църква или група са пренебрегвани от другите?

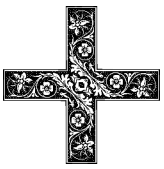
По какви начини можете да се сближите с тези хора?

7. Прилича ли вашата църква или група за общение на задружно семейство?

8. Какво можете да направите, за да укрепите взаимоотношенията си с членовете на вашето духовно семейство?

9. Кое е най-важното нещо, което научихте от изучаването на Римляни 9-16?

10. Кое от изучаването на Посланието към Римляни ви хареса най-много?

Бележки за водещия

Воденето на дискусия върху Библията често е едно много приятно задължение. Това обаче може да е и много стряскащо, ако никога преди това не сте го правили. Ако се чувствате по този начин, значи сте попаднали точно където трябва. Когато Бог пожела Мойсей да изведе израилтяните от Египет, той отговори: *„О, Господи, моля те, изпрати някой друг да го направи!“* (Изх. 4:13).

Когато Соломон стана цар на Израил той чувстваше, че тази задача беше далеч над неговите възможности. *„Аз съм само едно малко дете и не зная как да изпълнявам задълженията си... Кой може да управлява този Твой народ?“* (III Царе 3:7-9).

Когато Бог призова Еремия да бъде пророк, той отговори: *„О, всемогъщи Боже... аз не зная как да говоря; аз съм само дете“* (Йер. 1:6).

Списъкът може да продължи... Апостолите бяха *„неуки и обикновени мъже“* (Деян. 4:13). Тимотей беше млад, уязвим и уплашен. Павловият *„трън в плътта“* го караше да се чувства слаб. Но Божият отговор към всички Негови слуги, включително и към нас, е същият: *„Достатъчна ти е Моята благодат“* (II Кор. 12:9). Не се страхувайте! Бог помогна на тези хора, въпреки техните слабости, както може да помогне и на вас, въпреки усещането ви за безпомощност.

Има и една друга причина, поради която трябва да се чувствате насърчени. Воденето на дискусия върху Библията не е трудно, ако следвате определени насоки и изисквания. Не е необходимо да сте специалист по библейските въпроси или обучен учител. Предложенията, отбелязани по-долу, ще ви дадат възможност ефективно и с радост да изпълните задълженията си като водач.

Подготовка за водене на група

1. Помолете се Бог да ви помогне да разберете и приложите пасажа във вашия личен живот. Докато това не стане, вие няма да бъдете подготвен да водите другите. Молете се също за различните членове на групата. Искайте Бог да ви помогне да прекарате едно приятно и полезно време заедно, изучавайки Неговото слово.

2. Когато започвате всяко изучаване, прочетете няколко пъти посочения библейски пасаж, за да сте наясно с това, което казва авторът. В случай, че става въпрос за изучаване на цяла книга, прочетете книгата преди първото изучаване. Това ще ви даде полезен цялостен поглед върху съдържанието на уроците.

3. Работете внимателно върху всеки въпрос от урока. Отделете време за размишление преди да формулирате отговорите си.

4. Записвайте отговорите си в празните места под въпросите (или в тетрадка). Това ще ви помогне ясно да изразите вашето разбиране за пасажа.

5. Ще ви бъде от полза, ако имате подръка Библейски речник. Използвайте го за откриване значението на непознатите думи, имена или места.

6. Веднъж завършили с изучаването на пасажа, запознайте се с бележките за водещия относно урока, който водите. Тези бележки са съставени с цел да ви помогнат по няколко начина: Първо, те ви показват целта, която е имал авторът на ръководството, когато е съставял урока. Отделете време и помислете как въпросите от урока се свързват в едно за постигане на целта. Второ, бележките ви подсигуряват допълнителна информация или коментари върху някои от въпросите.

Тази информация може да бъде използвана, ако хората трудно разбират или отговарят на въпросите. Трето, бележките за водещия насочват вниманието ви към потенциалните проблеми, с които може да се сблъскате по време на урока.

7. Ако желаете да си припомните нещо, отбелязано в бележките за водещия, запишете го под самия въпрос в урока.

Водейки изучаването

1. Започвайте урока навреме. Когато водите библейско изучаване, винаги започвайте с молитва. Искайте Бог да ви помогне да разберете пасажа и да го приложите на практика в живота си.

2. В началото на вашата първа среща обяснете, че тези изучавания са предназначени да бъдат дискусии, а не лекции. Насърчавайте членовете на групата да участват в разискванията. Недейте да карате хората да участват насила. Оставете ги да се отпуснат и ще видите как те сами ще изявят желание да се включат.

3. В началото на дискусията прочетете встъпителния параграф или вие измислете няколко встъпителни думи. Това ще ориентира групата в пасажа, който ще изучавате.

4. Ако изучавате една глава или по-малък пасаж, прочетете го на глас. Може да го прочетете сами или да помолите някой друг да го направи. По-дългите пасажи могат да бъдат прочетени и на части, по различно време в процеса на изучаването. Някои уроци могат да покрият няколко глави. В такъв случай четенето на глас със сигурност би отнело много време, следователно членовете на групата могат просто да прочитат посочените пасажи непосредствено преди началото.

5. Когато започнете да задавате въпросите от ръководството, трябва да имате предвид няколко неща. Въпросите са предназначени да водят групата към разбиране и приложение на „основната идея“ на пасажа. Авторът на ръководството има определено свое виждане за тази централна идея, записано в „цел“ на урока в бележките за водещия. Вие трябва да се опитате да разберете как пасажът изразява тази идея и как въпросите от урока допринасят за постигането ѝ, и водят групата в тази насока.

Ще има моменти, когато ще е по-добре да се отклоните от ръководството за изучаване. Например, някой въпрос може вече да е получил своя отговор. Ако е така, просто преминете към следващия, без да задавате отговорения въпрос. Или някой може да повдигне важен въпрос, който не е включен в ръководството. Отделете време и го дискутирайте! Важното е да можете да преценявате как да постъпите. Може би има много пътища, по които да достигнете до целта на изучаването, но най-лесният обикновено е този, който авторът предлага.

6. Избягвайте да отговаряте на въпросите, които задавате. Ако се наложи, повторете ги или ги перифразирайте, докато бъдат разбрани ясно от групата. Нетърпеливата група бързо става пасивна и тиха, ако разбере, че водещият ще говори през по-голямата част от времето.

7. Не се страхувайте от мълчанието. Хората може би се нуждаят от време да помислят върху въпросите, преди да формулират отговора си.

8. Не се задоволявайте с един отговор. Питайте: „Какво мислят останалите?“ или „Нещо друго?“, докато няколко души не дадат отговори на въпроса.

9. Насърчавайте участието и приноса на всеки. Старайте се да се съгласявате, когато е възможно. Никога не отхвърляйте отговор. Ако е съвсем очевидно, че даден отговор е неправилен, попитайте: *„Кой стих те доведе до това заключение?“* или отново: *„Какво мислят останалите?“*

10. Не очаквайте всеки отговор да бъде адресиран към вас, макар че това сигурно ще се случва в началото. Когато членовете на групата се поотпуснат, те ще започнат действително да дискутират помежду си. Това е белег за добра дискусия.

11. Не се страхувайте от спорове или несъгласия. Те могат да бъдат много стимулиращи. Ако не сте изчерпали напълно темата, не се разстройвайте. Продължете и имайте „едно наум“ занапред. Следващото изучаване може да реши проблема.

12. Разгледайте пасажа с внимание. Той може да бъде източника за отговори на въпросите. Предпазвайте групата от излишни препратки и цитати. По същия начин се съсредоточавайте върху темата и избягвайте да се отклонявате.

13. Периодично обобщавайте това, което групата казва за пасажа. Това помага за сближаването на различните мнения, изказани по време на обсъждането и дава възможност за по- нататъшно развитие на дискусията. Избягвайте да проповядвате.

14. Завършвайте събиранията си с молитва върху конкретна тема. Искайте Божията помощ, за да приложите нещата, които сте научили от изучаването.

15. Завършвайте изучаванията навреме.

Компоненти на малките групи

Една стабилна малка група би трябвало да прави повече от това само да изучава Библията. Тук са изброени четири компонента, които трябва да имате предвид.

Израстване

Да изучаваш Библията в малка група е обогатяваща опитност. Вие ще израствате в познание и любов към Бога и един към друг. В отговор на Божията любов към нас, нашата любов към Бога също расте. Доказателство за нашето отношение към Бога е изпълняването на Неговите заповеди (Йоан 14:15). Това е причината, поради която библейското изучаване ще бъде основата на вашата малка група. Но вие можете да бъдете „подхранени“ и от други неща. Може да изучавате пасажи от Писанието наизуст, да четете и дискутирате книга или да слушате запис на проповед от някой добър проповедник.

Общение

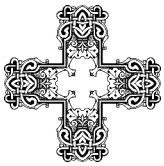
Повечето хора имат нужда от близко приятелство. Вашата малка група може да бъде отлично място за създаване на такива взаимоотношения. Отделяйте време за различни дискусии преди или след изучаването. Старайте се да осигурите време за споделяне и по време на събирането. Правете забавни неща заедно с групата, например импровизирана вечеря с малка почерпка или излет. Изберете някой да носи освежителни напитки на събирането. Бъдете изобретателни!

Поклонение

Добре е част от времето да бъде прекарано в молитва. Славете Бога и Му благодарете както за това, което е направил и прави във вашия живот, така и за целия свят. Споделяйте нуждите си и се молете един за друг. Искайте Бог да ви помогне да приложите това, което сте научили. Пейте заедно хвалебни песни.

Мисия

Участниците в тези групи могат да работят заедно в някаква форма на Благовестие. Това може да бъде практичен начин за прилагане на онова, което сте научили. Вие може да бъдете домакини на серии от благовестителски дискусии за вашите приятели или съседи. Може да посещавате домове за стари хора; да помагате на някоя вдовица в чистенето или ремонта на нейното жилище. Такива проекти могат да повлияят положително на вашата група.

1. Благата вест от Бога

Римляни 1

Цел: *Това изучаване ни запознава с Павел, римляните и Евангелието. Тук е описано и тяхното преобразяване. В този пасаж виждаме желанието на Павел да благовества. Целта е да разберем стъпаловидното падение на човечеството и как нашият бунт предизвиква Божия гняв.*

Въпрос 1. Почти всяко изучаване започва с въвеждаш въпрос, който е предназначен да бъде зададен преди прочитането на пасажа. Тези въпроси са важни поради няколко причини.

Първо, те сближават членовете на групата. Колкото и добре да се познават един друг и колкото и удобно да се чувстват в присъствието на другия, винаги има скованост, която трябва да се преодолее, преди хората да започнат да говорят открито. Добрият въпрос ще разтопи леда.

Второ, въвеждащите въпроси насочват вниманието на хората към темата на изучаване. Повечето хора мислят за най-различни неща (вечеря, важна предстояща среща, за нещо у дома или в университета), които нямат нищо общо с изучаването. Един оригинален въпрос ще привлече тяхното внимание към дискусията.

Трето, „въвеждащите“ въпроси могат да разкрият къде нашите мисли или чувства се нуждаят от промяна чрез Писанието. Ето защо е особено необходимо да ***не се*** чете пасажа преди задаване на въвеждащия въпрос. Често пасажът влияе върху честността на отговорите, които хората иначе биха дали, ако не смятаха че от тях се очаква да мислят в рамките, посочени им от Библията. Даването на честни отговори на различни въпроси преди да открият какво казва Библията по тях, може да помогне на членовете на групата да разберат къде техните мисли и възгледи се нуждаят от промяна.

Въпрос 4. Тези стихове съдържат голямо количество информация. Павел засяга произхода на Благовестието („от Бога“, ст. 1), неговото засвидетелстване (ст. 2), неговото съдържание (ст. 3-4), неговия обхват (ст. 5), неговото намерение и цели (ст. 5). Все пак, не отделяйте прекалено много време върху тези стихове. Същите идеи са засегнати по-подробно в посланието.

Въпрос 9. Лутер стига до това заключение в периода между ноември 1515 и септември 1516, докато разяснява Посланието до Римляни на своите студенти в университета във Витенберг. Това е първоначалната искра, от която се разпалва протестантската реформация.

Много от темите в стих 17, като Благовестието, правдата и вярата, ще бъдат засегнати по-късно в Римляни. Все пак, ако хората не са наясно със значението на думата *„правда“*, можете да прочетете следната дефиниция *„Правдата от Бога има два аспекта - законен и нравствен. Според законния аспект Бог ни приема така, като че ли сме изпълнили всичките си задължения към закона. В нравствен аспект Бог ни преобразява така, че да можем да изпълним Неговия закон.“* Правдата на закона е описана в глави 1-5. Нравствената правда е описана в глави 6-8 (както и в 12-16).

Въпрос 11. В 19 Псалм творението е описано по-подробно, отколкото в Римляни 1:19-20. Може да помолите някой в групата да прочете на глас стихове 1-6 от този псалм.

Въпрос 12. Ако се вгледате внимателно ще забележите етапите на човешкото падение: идолопоклонство (ст. 21-23), нечистота (ст. 24-25), извратеност (ст. 26-27), падение (ст. 28-31) и очевидното пренебрежение към Божията присъда (ст. 32). Разбира се, съществуват много начини за описание на всеки етап от падението. Дайте възможност на членовете на групата да дадат свои собствени описания.

Павел не твърди, че всеки нехристиянин притежава всички тези характеристики. Те обаче са присъщи на човечеството още от грехопадението на Адам и Ева до наши дни.

Въпрос 13. Можете да заинтригувате групата, като донесете вестник на събирането. Раздайте на всеки член от групата лист от вестника, след това помолете всеки да отговори на този въпрос с илюстрациите към статиите, с новините, поместени в неговите страници. (Разбира се, те могат да споменават и събития, които не са отразени във вестника.) Ако решите да направите това, следете за времето, за да може групата да отговори на всички останали въпроси.

2. Божият съд

Римляни 2

Цел: *Да разберем принципите, по които Бог ще съди света. Това ще ни помогне да осъзнаем защо дори „уважаваните“ или набожни хора се нуждаят от Евангелието.*

Въпрос 2. Преди групата да прочете тази глава, обърнете им внимание колко често Павел говори за нашите дела и за закона.

В тази глава Павел използва техника, известна като изобличителна реч. Той спори с въображаем противник, за да поучи римляните на принципите на Божествения съд. Затова не бива да забравяме, че той не обвинява римляните в това, че съдят другите. По-скоро те като че ли дочуват разговора на Павел с човек, който се счита за праведен и съди другите. Павел иска римляните да разберат, защо всички нехристияни са под Божието осъждение - дори и тези, които са много набожни.

Въпрос 3. Ако при обсъждането на въпрос 2 сте засегнали и този въпрос, пропуснете го.

Въпроси 4-5. В стихове 5-16 Павел обяснява как Бог ще реши вечната ни съдба въз основа на нашето подчинение или неподчинение. Това не означава обаче, че всеки ще бъде спасен заради своето подчинение. Божията присъда ще се разглежда в следващото изучаване. Затова, ако някой повдигне този въпрос, можете да го помолите да изчака търпеливо до третото изучаване, когато ще има възможност да размишлява върху тази тема.

Въпрос 9. Насърчете членовете на вашата група да говорят истината с любов. Възможността да се говори истината не бива да прераства във възможност за осъждение.

Въпроси 10-11. В стихове 17-29 Павел разкрива опасността от това, хората да разчитат повече на външни обстоятелства като еврейски произход, познаване на Закона, обрязване, а на вътрешната духовна реалност. По подобен начин мнозина днес мислят, че като ходят на църква, като вземат водно кръщение или четат редовно Библията, са изключени от Божия съд. В Римляни 3:21-31 Павел подчертава, че единствено вярата в Исус Христос ни освобождава от Божието наказание.

3. Присъдата и Божията правда

Римляни 3

Цел: *Да се замислим върху присъдата, която целият свят заслужава. Да опознаем още по-добре Божия характер. Бог е справедлив, но наред с това и много милостив. Това изучаване ще ни помогне още веднъж да преосмислим онова, което Исус направи на кръста за нас.*

Въпрос 3. Насърчете членовете на групата да помислят повече за предимствата, които Павел споменава. Ако тези въпроси водят до вяла дискусия върху пасажа, можете да ги перифразирате, като например: „*Ако нашата неправда изтъква Божията правда и увеличава Неговата слава, тогава защо Той ни осъжда?*“

Въпрос 4. В стихове 10-18 Павел използва цитати от Псалми 14:1-3, 53:1-3, Еклисиаст 7:20; Псалми 5:9; 140:3; 10:7; Исая 59:7-8 и Псалм 36:1.

Въпрос 6. Това е един труден въпрос. Дотук Павел описва състоянието на човечеството преди спасителната благодат на Бога да се излее в лицето на Христос, което е предмет на следващото изучаване. Винаги когато Божията благодат се излива върху даден човек, той или тя е в безпомощното или заклеймено състояние, описано от Павел. Ето защо можем да заключим, че ако човек търси Бога искрено, Божията благодат работи за смиряване на падналото и разбунтувало се сърце на този човек.

Въпрос 8. Правдата на Бога е чрез вяра и се дава по благодат, т.е. незаслужено. Според Римляни 2 глава, правдата от Закона бе възможна единствено чрез пълно изпълняване на Закона - нещо, което никой не е постигнал.

Въпрос 12. В израза *„чрез кръвта Му посредством вяра“* (ст. 25) думата *кръв* се отнася за смъртта на Христос.

Някои хора твърдят, че омилостивяването на Божия гняв да се случва чрез жертва на човек е нещо езическо, варварско и недостойно за Бога. Трябва обаче да си дадем сметка, че Бог не само изиска жертвата, но и стана жертва, като прие образа на човек. Това очевидно не е езически акт - то показва величието на Божията справедливост, любов и благодат.

Въпрос 16. Като се замислим за това, че Бог ни обича и даде Своя единствен Син за нас, ние се изпълваме с желание да Го хвалим и да Му благодарим. Това на свой ред трябва да се отрази силно на отношението ни към греха, за което Павел пише в следващите глави на Посланието.

4. Примерът на Авраам

Римляни 4

Цел: *Да разгледаме защо Авраам е реален пример за това как да уповаваме на Бога, когато се чувстваме напълно безпомощни.*

Въпрос 2. Не е изненадващо, че Павел избра Авраам като най-добър пример. Авраам е патриарх на еврейския народ и е бил дълбоко почитан. В тази глава Павел отправя предизвикателство към общоприетата представа, че Авраам е заслужил Божията милост поради своето подчинение.

Освен това Авраам е живял преди Бог да даде Закона и неговата правда му е била вменена, докато е бил необрязан. От друга страна Давид е бил обрязан и е живял след като Закона е бил даден. И за двамата с еднаква сила е важало изискването да се доверят напълно на Бога.

Въпрос 5. Обрязването е било белег на Завета между Бога и потомците на Авраам (вж. Бит. 17). Който не е искал да се обрязва, е трябвало да бъде убит (Бит. 17:14). Ето защо евреите по времето на Павел са приемали, че обрязването е необходимо, ако човек иска да участва в благословенията на Завета, включително и в Спасението. Според тях необрязаните не ги получават. Ето защо Павел посочва, че правдата на Авраам е била вменена преди да бъде обрязан.

Въпрос 8. Тялото на Авраам е било почти мъртво, но Богът на възкресението дава на него и Сара живот. Те са нямали дете, нито са можели да го заченат, но Бог-Творец им дава тази способност.

Въпрос 9. Насърчете хората да потърсят общи неща между живота на Авраам и техните лични опитности. Например, той е искал да има дете, но е бил твърде стар. По подобен начин ние желаем да бъдем приети от Бога, но сме духовно мъртви и нямаме надежда, че можем да отговорим на Божиите стандарти. Но както на Авраам, така и на нас Божиите обещания предлагат надежда в безнадеждна ситуация.

Въпрос 11. Надеждата не е като илюзията „Надявам се, че това ще стане.“ Обърнете внимание, че надеждата на Авраам е била увереност, „че това, което е обещал Бог, Той е силен да го изпълни“ (ст. 21). Нашата надежда трябва да се основава на Божия характер и обещания. По подобен начин вярата и надеждата се проявяват външно. Те не остават просто вътрешни чувства.

5. Поводи за радост

Римляни 5

Цел: *Да разберем основателните причини да се радваме в Христос.*

Въпрос 4. Джон Стот пише относно думата слава: *„Но какво е „Божията слава“?... Божията слава е проява на Бога, Неговото ярко величие, външната светлина на Неговата вътрешна същност. Досега Неговата слава е частично изявена - във вселената, в човешките същества и в нейното най-върховно проявление - Исус Христос... Един ден обаче, Божията слава ще се разкрие напълно и ние ликуваме в надежда пред тази възможност“* (Believing and Obeying Jesus Christ [Downers Grove, III.: INterVarsity Press, 1980], стр. 95).

Въпроси 5-6. Насърчете членовете на групата да изследват как тяхното отношение към страданието може да стане по-библейско. Ние трябва да се радваме в страданията - не защото сме мазохисти, които се наслаждават на болката, а защото Бог използва страданията, за да преобразява нашия характер. Колко често обаче ние се радваме в изпитания и трудности?

Въпрос 7. Трудно е да се открие връзката между *„надеждата не посрамява“* (ст. 5) и *„защото Божията любов е изляна в сърцата ни“* (ст. 5). Как едно отминало събитие може да породи надежда за бъдещето? Ние знаем, че няма да бъдем разочаровани, защото Бог ни обича. А доказателство за това, че Бог ни обича е смъртта на Христос.

Въпроси 10-11. Мнозина намират за трудно да повярват буквално в историческата правдоподобност на Адам и Ева. Павел не се съмнява, че те са били истински хора. Според тези стихове Адам и последствията от неговото неподчинение са точно толкова истински, колкото Христос и резултата от Неговото подчинение. Всъщност, без първото, делото на Христос едва ли би имало някакъв смисъл.

6. Нов живот

Римляни 6:1-7:6

Цел: *Да осъзнаем, че нашият нов живот в Христос изисква нов начин на живот.*

Въпрос 2. Някои членове на вашата група могат да се объркат от употребата на думата *кръщение* в смисъл на *обръщение*. В ранната Църква кръщението е бил видимия публичен белег, че едни човек е приел Христос като свой Спасител. То е било събитието, което е бележело приемането на някого за член на Църквата.

Въпрос 3. Вместо израза „*да се обезсили*“ някои преводи използват думата *„унищожи“*. Първият израз илюстрира по-добре смисъла, търсен от Павел. Всеки член на вашата група може да даде свидетелство за присъствието на греха в своя живот. Но грехът вече не е наш господар.

Въпрос 6. Много често се злоупотребява с идеята, че вече сме мъртви за греха. Често това е представяно като нещо, което трябва да направим, за да разрушим властта на греха над нас. Но Павел иска да осъзнаем, че силата на греха над нас е вече разрушена от Христос. Ние трябва да живеем, уповавайки на този факт.

Въпрос 7. Това е много важен въпрос. За да постигнем успех в борбата ни с грешното естество, ние трябва да се отдадем на безрезервно служение на Бога.

Въпрос 8. В стихове 15-23 Павел приема, че всеки християнин е слуга на правдата. Обърнете внимание на езика, който той използва: *„бяхте слуги на греха... освободени от греха, станахте слуги на правдата.“* Той няма предвид, че когато грешим ние преставаме да бъдем слуги на правдата и ставаме слуги на греха. По-скоро показва, че грехът няма вече място в живота ни, защото ние сме слуги на правдата.

Въпрос 10. По примера на Павел (7:1-3) жената е вързана чрез закона за мъжа. Тя е омъжена за своя съпруг, не за закона. Но кой беше нашия предишен съпруг или съпруга според стихове 4-6? Закона? Или ние бяхме свързани чрез закона с греха? Изследователите имат различни мнения по този въпрос. Би било интересно да откриете какво смятат членовете на групата (но не отделяйте прекалено много време върху това).

7. Нашата борба срещу греха

Римляни 7:7-25

Цел: *Да разберем, че греха, а не закона (макар да е добър) е този, който ни поробва и убива и че само Христос може да ни освободи от силата на греха.*

Въпрос 3. Павел прави две изненадващи твърдения за себе си, закона и греха. Първото е: *„защото без закон грехът е мъртъв“* (ст. 8). Това не означава, че без закона грехът престава да съществува или да ни поробва. По-скоро *„грях... не се вменява, когато няма закон“* (сравни с Рим. 5:13). Когато законът дойде, грехът *„оживя“* (ст. 9) и сега някои наши действия и мисли се определят като грях.

Второто твърдение е: *„а бях жив някога без закон“* (ст. 9). Павел не говори по принцип, а по-скоро за своя законен статут преди закона. Както и всеки друг след Адам и Ева, той беше духовно мъртъв преди да повярва в Христос. Но смъртната присъда беше обявена едва когато *„дойде заповедта, грехът оживя, а пък аз умрях“* (ст. 9).

Въпроси 5-7. Стихове 13-25 са предмет на много спорове. Какво описват те - живота на Павел преди неговото обръщение или опитностите му след него? Или може би той не говори в частност за себе си, а за хората по принцип?

Може би най-добре ще е да не дискутирате този въпрос, освен ако някой в групата не го повдигне. Ако това стане обаче, можете просто да помолите членовете на групата накратко да споделят мнението си и след това да преминете към следващия въпрос. Този проблем е важен, но е много трудно да го разрешите за краткото време, с което разполагате.

Ако дискусията се задълбочи, можете да предложите следното. Много коментатори посочват, че Павел използва минало време в стихове 7-13, за да опише - както повечето смятат - опитностите си преди своето обръщение. Но в стихове 14-25 той внезапно преминава в сегашно време. Едно възможно обяснение на този факт е, че от това място той започва да описва християнските си опитности.

От друга страна, това гледище предполага въвеждане на нова тема в стихове 14-25. Тези стихове обаче са по-скоро размисли върху стих 13, който описва как законът доведе до духовната смърт на Павел като нехристиянин.

Какъв е тогава отговорът? Оставете групата да реши!

Въпроси 8-9. Тези, които смятат, че стихове 14-25 описват християнския живот на Павел посочват колко много неговата вътрешна борба прилича на нашата като християни. Но макар и борбата да е сходна, резултатът е много по-различен от онова, което Павел ни казва да очакваме (вж. Рим. 6). Например, Павел заявява, че в ума си той *„слугува на Божия закон“* (Рим. 7:25). Въпреки това, той е неспособен да се подчинява на Божия закон и е неволен затворник и слуга на греха (ст. 14, 23, 25). Той прилича на пленник в лагер за военнопленници. В ума и сърцето си той е верен на своята страна, но на практика е пленник на тези, срещу които стои. Насърчете групата си да помисли не само дали ние се борим с греха по начин, сходен на Павловия, но и също дали ние все още сме пленници и слуги на греха. Този въпрос ще се разгледа по-нататък в следващото изучаване.

Въпрос 10. Желанието ни да се избавим от *„тялото на тая смърт“* (ст. 24), най-после ще бъде реалност, когато възкръснем (вж. 8:23). В глава 8 се казва, че Христос вече ни е избавил от наказанието и силата на греха (вж. 8:1-14).

Въпрос 11. В Римляни 1-5 Павел твърди, че само Христос може да ни избави от наказанието за греха. В 6-8 глави той потвърждава, че само Христос може да ни избави от силата на греха.

8. Животворящият Дух

Римляни 8:1-17

Цел: *Да разберем, че Духът носи живот вместо смърт, мир вместо безпокойство и сила да се подчиняваме на Бога вместо грях.*

Въпроси 2-3. Важно е да се види връзката между глави 7 и 8. В глава 7 Павел описва двата *„закона“* (принципа), които воюват помежду си - закона на неговия ум (който се наслаждава в Божия закон) и греховния закон (ст. 21-23). Докато битката включва само тези два закона, Павел е бил затворник на греховния закон (ст. 23). Ето защо резултатът била смърт (ст. 24). В глава 8 той ни запознава с нов закон - законът на животворящия Дух (ст. 2). Когато станахме християни, този закон ни освободи от закона на греха и смъртта.

Въпрос 4. Често се твърди, че в стихове 5-8 Павел противопоставя две категории християнски опитности. Едната опитност е да живеем според грешната природа на нашето естество, а съвсем друга - да живеем според Духа.

Но тази идея се гради върху погрешно тълкуване на пасажа. Според стих 4 християните *не* живеят според грешната природа, а според Духа. Това е повторено в стих 9, където става ясно, че Павел сравнява християнската с нехристиянската опитности. Джон Стот казва: *„Съществуват две категории хора (такива, които са в плътта и такива, които са в Духа), които притежават два манталитета (наричани „ум на плътта“ и „ум на Духа“), водят към два начина на поведение („ходене според плътта“ и „ходене според Духа“) и произвеждат две духовни състояния (смърт и живот)“* (John Stott, Meп Made New [Downers Grove, Ill: InterVarsity Press,1966], стр. 87-88).

Думата *„контролирани“* (ст. 9) не се среща в гръцкия текст, който е по-добре преведен от RSV: *„Но вие не сте в плътта, вие сте в Духа, ако Божият Дух наистина живее във вас.“*

Въпроси 8-9. Твърденията на Павел трябва да се разглеждат в техния контекст. Той не казва: „Подчинявайте се на Духа и ще живеете, защото ако не се подчинявате, ще умрете.“ Животът според Духа включва всичко, което Павел описва преди това: вяра в жертвата на Божия Син (ст. 3), притежаване на Духа, Който живее в нас (ст. 9), копнеж по духовното (ст. 5) и подчиняване на Божия закон (ст. 7). Това са характеристиките на Божиите синове (ст. 14). По подобен начин, животът според грешното ни естество се разглежда като противоположност на всеки от тези аспекти от живота според Духа. Тези, които живеят според грешното си естество, не уповават в Христос.

Въпрос 10. Обикновено хората приемат, че управляването от Духа има нещо общо с водителството. Въпреки това, тук и в Галатяни 5:18 контекстът подсказва, че управляването от Духа се свързва със святостта. Той води Божиите деца, така че да се уподобяват все повече и повече с образа на Христос.

Въпрос 11. Обърнете внимание на баланса между нашата отговорност и отговорността на Духа. *Ние* трябва да умъртвим телесните си желания *чрез Духа*.

9. Славни победители

Римляни 8:18-39

Цел: *Да разберем, че настоящите ни страдания не могат да се сравнят с бъдещата слава, която ще приемем в Христос.*

Въпрос 2. Някои християни вярват, че нормалния християнски живот трябва да е лишен от болести, страдания и трудности. Те твърдят, че ако не сме здрави, богати и щастливи, това се дължи на лични грехове или на неверие. Този пасаж (включително ст. 17) показва, че такива твърдения са несъстоятелни. Ние сме славни победители, не защото в нашия живот няма страдание, а защото ние побеждаваме въпреки нашето страдание.

Тези стихове също описват славата, която има да ни се открие в бъдещето, но те ще бъдат обсъдени по-късно в изучаването.

Въпрос 7. За да разберем този стих, ние трябва да разберем определението на Павел за добро. Очевидно от контекста то не може да означава липса на страдания, изпитания или трудности. Божието добро намерение е ние да станем *„съобразни с образа на Сина Му“* (ст. 28-29).

Въпрос 8. Поради думи като *„предузна“* и *„предопредели“* този въпрос може да породи противоречия. Все пак, ще бъде невъзможно от този единствен пасаж да разрешим всички проблеми, свързани с Божия суверенитет и човешката отговорност. Много по-важно за групата е да види, че от началото до края Бог работи за изпълнението на Своите намерения за нас.

Въпреки, че нашата прослава е далеч в бъдещето, Павел говори за нея в минало време, за да изкаже своята увереност.

Въпрос 10. Павел казва: *„Кой ще обвини Божиите избрани?“* (ст. 33). Въпреки това ние често сме обвинявани и се чувстваме недостойни за Божията любов. Павел иска да каже, че подобни обвинения не трябва да се отправят, а не че не съществуват.

Въпрос 12. Тези стихове изобилстват с насърчение, красота и надежда. Уверете се, че сте оставили достатъчно време за тяхното дискутиране!

10. Обобщение

Римляни 1-8

Цел: *Да обобщим значението и важността на Римляни 1-8. Първите осем глави на Римляни съдържат материал за размисъл, достатъчен за цял живот. Това изучаване само се опитва да обобщи и приложи основните теми в тези глави.*

Въпроси 1-2. Ако не съществуваше опасност да бъдем изкушени, да се срамуваме от Благовестието, то Христос не би ни предупреждавал за това (Марк 8:38).

Въпрос 8. В края на този въпрос можете да насърчите членовете на групата да продължат изучаването на Римляни. Втората част на това ръководство разглежда глави 9-16. За съжаление много хора никога не преминават отвъд първите осем глави!

11. Грънчарят и глината

Римляни 9:1-29

Цел: *Да изследваме темата за неверието на Израил от гледна точка на Божия суверенитет.*

Въпрос 3. В стихове 6-13 Павел развива идеята за Израил в самия Израил. Авраам имал двама сина - Исмаил и Исаак, но само Исаак бе определен да продължи потомството и да създаде народа на Израил. По подобен начин Исаак имал двама сина - Яков и Исав, но само потомците на Яков се считат за израилтяни и съответно наследници на Завета, който Бог направил с Авраам. Павел иска да каже, че Бог има няколко избрани човека, които служат за изпълнение на Неговия план. Всички обещания, които Бог е давал, се изпълняват.

Думите *„Яков възлюбих, но Исав намразих“* (ст.13) могат да смутят някои от членовете на вашата група. В края на краищата, Бог не обича ли всички? Цитатът е от Малахия 1:2-3, където в контекста се описва отношението на Бог към наследниците на Исав, едомитите, в контраст на отношението Му към наследниците на Яков - израилтяните. Разликата е толкова огромна, колкото е между любовта и омразата.

Въпрос 4. Темата за предопределението винаги предизвиква противоречия, но в тази глава е трудно да се избегне. Този въпрос е предназначен да позволи на хората да дадат свобода на своите чувства върху темата - било то положителни или отрицателни. Следващият въпрос ще ги накара да се замислят дали е справедливо или не Бог да избира някои, а други - не.

Въпроси 6-7. Павел не дава директен отговор на въпроса, повдигнат в стих 19, защото тези които го задават си позволяват да съдят Бога. В отговор Павел казва: *„За кои се мислите вие? Творението не може да държи сметка на създателя си за нищо!“* Поради съществуването на всеобща греховност в човечеството, е удивително, че Бог изобщо е избрал някого, когато би било напълно справедливо да осъди всички нас.

Въпрос 8. В стихове 25-26 Павел цитира Осия, чиято жена (символ на Израил) нарушила брачната си клетва чрез невярност. Въпреки това тя (както и Израил) един ден ще бъде върната на своя съпруг. Павел гледа на това като на илюстрация как Божията милост се простира не само върху неверните евреи, но и върху езичниците.

В стихове 27-29 Павел цитира от Исая, който предупреждавал, че след Божието наказание чрез асирийците само остатък от хората ще се спаси и ще се върне от пленничество. За Павел това е илюстрация на остатъка вярващи евреи по негово време. Въпреки, че те били малко на брой, все пак някои от тях вярвали!

12. Заблудена ревност

Римляни 9:30-10:21

Цел: *Да разгледаме неверието на Израил от гледна точка на човешката отговорност.*

Въпрос 3. Ако е необходимо, обобщете накратко Римляни 3:10-18.

Въпрос 5. Оригиналният текст на Второзаконие 30:11-14 описва правдата, която е по Закона. Промяната в текста, направена от Павел, подчертава разликата между тези два начина на търсене на спасение.

Въпрос 6. Изповедта *„Исус е Господ“* била една от най-ранните християнски убеждения. (вж. 1 Кор. 12:3). Тя накратко обобщава Кой е Исус и мястото, което Той зае, след като прие образа на човек, умря, бе погребан и възкръсна.

Въпрос 9. Тези стихове подчертават факта, че Бог избра да предава Благата вест чрез хора. Когато твърдим, че Той ще спаси и тези, които никога няма да чуят Благовестието, ние обръщаме гръб на заповедта, която Той ни е дал!

13. Бъдещето на Израил

Римляни 11

Цел: *Да разберем, че неверието на Израил е частично, временно и има конкретна цел.*

Въпрос 6. Стих 22 може би ще смути някои от членовете на групата ви, защото като че ли загатва, че ние можем да загубим своето спасение. Тук обаче Павел говори за езичниците като цяло. Те стават участници в благословенията на Израил поради неверието на израилтяните и могат също толкова лесно да загубят тези благословения (като група), ако не повярват в Христос.

Въпрос 7. Богословите-диспенсационалисти и богословите-реформисти се различават в разбирането си относно връзката между Израил и Църквата. Първите смятат, че Бог има две отделни програми в историята: една за Израил и друга за Църквата, и че двете групи са напълно независими една от друга. Богословите-реформисти вярват, че обещанията към Израил са били (или ще са) изпълнени в Църквата, и че Бог вече няма специални взаимоотношения с народа на Израил. Този

пасаж подчертава както приемствеността между Израил и Църквата, така и факта, че Бог не е отхвърлил Своите люде. Това диспенсационно ли е, реформистко, или нещо друго? Вие ще кажете!

Въпрос 8. В стих 26 Павел казва: *„И така целият Израил ще се спаси“*. Не всички изследователи са единодушни относно значението на *„целият Израил“*. Калвин, например, смятал, че това се отнася за всички изкупени - както евреи, така и езичници. Ако това е така, тогава Павел просто иска да каже, че когато пълният брой хора се спаси, тогава *„целият Израил“* ще бъде спасен - защото двете са синонимни! Това тълкувание, обаче, пропуска факта, че в тази глава, а и на други места Павел говори за Израил и езичниците като за две различни групи. Първата преживява закоравяване, докато се спаси пълния брой езичници. С други думи, този пасаж казва, че Израил като цяло (но не непременно всеки отделен човек), един ден ще преживее всеобщо покаяние. Кога ще стане това? Стих 26 като че ли посочва, че това ще стане с Второто идване на Христос.

14. Жива жертва

Римляни 12

Цел: *Да се замислим върху това, какъв трябва да бъде живота ни в отговор на Божията милост и благодат.*

Въпрос 2. Божията благодат и милост дават правилна мотивация за богоугоден живот. Ние трябва да познаем Неговата милост към нас, изявена чрез Христос, преди да можем да живеем по начина, описан в Римляни 12-16. Този въпрос може да напомня за всичко, което сме и което имаме в Христос.

Въпрос 5. Гръцката дума, преведена *„преобразявайте се“* (metamorphos, ст. 2) е думата, от която е образувана думата *метаморфоза*. Бог ни променя от духовни ларви в пеперуди!

Въпрос 6. Обърнете внимание, че жертвоготовния живот е не само угоден на Бога (ст. 1), но е полезен и за нас (ст. 2)!

Въпрос 8. Тук Павел не дава пълен списък на духовните дарби. Други дарби са споменати в 1 Коринтяни 12 гл., Ефесяни 4 гл. и 1 Петрово 4 гл.

Въпрос 10. Възможно е някой във вашата група да запита какво е значението на *„ще натрупаш жар на главата му“* (ст. 20). Ф. Ф. Брус перифразира този текст така: *„Отнасяйте се към врага си добре, защото това може да го накара да се засрами и да го доведе до покаяние. С други думи, най-добрият начин да се избавим от врага си, е да го превърнем в приятел и така да побеждаваме злото чрез доброто (ст. 21)“*.

15. Подчиняване на властите

Римляни 13:1-14

Цел: *Да разгледаме защо е правилно християните да се подчиняват на тези, които са на власт.*

Въпрос 2. Павел не говори за властта по принцип, а конкретно за „власти“, които ги „има“ (ст. 1). Намиращите се на власт „са от Бога и техните права и сила са също от Бога“ (John Murray, The Epistle to the Romans [Grand Rapids, Mich.: Eerdmana,1968], стр. 148).

Въпрос 5. В Деяния 4:19-20 е даден пример за това, как трябва да отстояваме позициите си като християни. Ние трябва да благовестваме по всяко време, независимо от това кой е на власт в момента.

Въпрос 9. Насърчете членовете на групата да си представят метафорите, които Павел използва, преди да се опитат да тълкуват значението им (ден = Второто идване на Христос и т.н.). Това винаги е полезно занимание, когато става дума за библейска образност.

16. Единство, надежда и хваление

Римляни 14:1-15:13

Цел: *Да помислим от какво трябва да се ръководим в действията си, когато като християни се разминаваме в мненията си за това кое е правилно и кое не е. Да разберем как следването на Христос като пример за нас, може да ни донесе единство, надежда и хваление.*

Въпрос 3. В това изучаване трябва да сте особено чувствителни към членовете на вашата група. Някои от тях могат да не се съгласят относно правилността или погрешността на някои практики. Това изучаване няма за цел да постигне пълно единодушие между членовете на групата, а да ни помогне да приемаме и обичаме тези, чието мнение се различава от нашето.

Въпрос 7. Трябва внимателно да помислим какво точно има предвид Павел под *„слаб във вярата“*. В този контекст, той иска да каже, че става дума не за човек със слабо упование, а по-скоро за такъв, който има неточно разбиране за християнския живот. По подобен начин в стих 23 Павел казва, че *„всичко, което не става от убеждение, е грях.“* Той говори за убеждението, с което нашите постъпки могат да бъдат направени с чиста съвест.

Въпрос 8. Павел не ни съветва да се откажем от всяко нещо, което не се одобрява от други християни. Тогава едва ли ще остане нещо, което да можем да правим! От друга страна някои изследователи твърдят, че ние трябва да се въздържаме от неща, които карат някой друг да съгрешава. Но какво да кажем за случаи, когато нашите действия ни отчуждават от друг брат или сестра и така заплашват мира и радостта, които трябва да характеризират нашите взаимоотношения? Трябва ли да се въздържаме, само за да поддържаме мира и хармонията с този човек? Опитайте се да си изясните някои от тези проблеми по време на дискутирането на този въпрос.

Въпрос 10. Стихове 1-6 са продължение на темата на Павел, която Павел разглежда в глава 14. Ето защо е важно да тълкуваме думите *„силните“* и *„слабите“* в светлината на този контекст.

Въпрос 13. Твърдостта и утехата идват от Писанията (ст. 4) и от Бога (ст. 5).

Въпрос 14. Павел подчертава факта, че ние сме едно в Христос, независимо от нашите различия. Важно е да показваме единство в нашето общение и поклонение.

Въпрос 15. Стих 7 дава нова насока на изложението на Павел. В стих 6 той говори за факта, че нашето единство трябва да води до прославяне на Бога. Когато това стане ние изпълняваме тези старозаветни Писания, които предсказват, че един ден езичниците ще хвалят Бога и ще възлагат надеждата си за спасение в Него (ст. 7-13). Тъй като Павел е апостол на езичниците (ст. 14-22), той копнее да види езичниците в Рим (както и по други места), изпълняващи своето призвание.

Въпрос 16: Това са цитати от: II Царе 22:50, Втор. 32:43, Пс. 117:1и Исая 11:10.

17. Братя и сестри в Христос

Римляни 15:14-16:27

Цел: *Да разберем защо първите християни могат да ни служат за пример на любов и служение един на друг.*

Въпрос 4. В стихове 25-28 Павел споменава *„известна помощ за бедните между светиите в Йерусалим.“* Това дарение за бедните се споменава и в 1 Коринтяни 16:1-4 и 2 Коринтяни 8-9. Освен, че е било акт на любов, то е помогнало и да се укрепи връзката между евреите в Йерусалим и езичниците, повярвали в резултат на служението на Павел. Той е бил арестуван по време на посещението си в Йерусалим (Деяния 21). По-късно той посещава Рим, както се е надявал, но под стража (Деяния 28).

Въпрос 7. В 16:1-2 Павел препоръчва пред римляните една жена на име Фива – *„служителка на църквата в Кенхрея“*. Кенхрея е било едно от двете пристанища на Коринт – градът, от който Павел пише това писмо. Възможно е Фива да е занесла писмото на римляните. Думата *служител* (дяконос), която е използвана по адрес на Фива, означава или *„слуга“*, или *„дякон“*. Тъй като и двете значения са възможни, не можем да кажем със сигурност кое от тях Павел е имал предвид. Някои хора отхвърлят идеята жена да бъде ръкополагана за дякон в Църквата. Въпреки това Ф. Ф. Брус пише: *„Това, че задълженията на дяконос могат да се изпълняват от мъже или жени личи от 1 Тимотей 3:11, където по-вероятният превод на израза „жените им“ е „жените“, т.е. „жените-дякони“*.

В стих 7 Павел поздравява Андроник и Юний, наричайки ги *„между апостолите... бележити.“* Думата *апостол* има по-широко и по-тясно значение. В по-широкия си смисъл думата означава *„този, който е изпратен“*. В християнския си контекст тя може да означава *„този, който е изпратен от Христос да прогласява Евангелието.“* Имало е няколко човека, включително Павел, на които е било възложено от Христос *служението апостол*. По такъв начин думата придобива по-тесен, технически смисъл. Андроник и Юний са били без съмнение „апостоли“ в широкия смисъл на думата, чийто днешен еквивалент са „мисионери“.

Въпрос 9. В стихове 17-20 Павел за първи път ясно посочва сериозната заплаха, която е надвиснала над римляните. Неговото описание на тази група хора показва, че те са били последователи на учението за свободната воля (ст. 18). Макар, че те сигурно са наричали себе си *християни*, те са живели като слуги на Сатана (ст. 20). Павел насърчава римляните, като им говори за всемогъществото на Бога (ст. 20).

18. Обобщение

Римляни 9-16

Цел: *Да размислим върху някои от по-важните въпроси, повдигнати в Римляни 9-16 и да разгледаме отново как те трябва да се приложат в нашия живот.*

Въпрос 1. Въпросът е предназначен да накара групата да се замисли относно онова, което занимава Павел в Римляни 9-11 от една малко по-различна перспектива. Павел поставя въпроса дали Бог е отхвърлил Своите люде, дали се е отказал от Своите обещания към тях. Отговорът зависи от това какво разбираме под *Негови люде* и *Израил*. Само до Църквата ли се отнасят тези думи, без да означават евреите, или Бог все още има специални взаимоотношения с етническия Израил?

Въпрос 10. Всички останали въпроси в това изучаване се отнасят до Римляни 9-16, но този дава на членовете на групата възможност да направи обзор на впечатленията си от Посланието към римляните.

